

ESK

Kurumlar vergisi, şirketlerin elde ettikleri kazanç üzerinden devlete ödedikleri bir vergidir ve ödenmesinin birkaç temel nedeni vardır. Kâr eden şirketlerin kazançları üzerinden vergi ödemesi, toplumda vergi yükünün daha adil dağılmasını sağlar. Bireysel gelir vergisi ödeyen vatandaşlarla birlikte şirketler de ülke ekonomisine katkı sunar. Kurumlar vergisi yüksek çıkan bir işletme genellikle yüksek kâr elde etmiştir; çünkü kurumlar vergisi kâr üzerinden hesaplanır.

Gelirler İdaresi Başkanlığının 2024 yılı Kurumlar Vergisi sıralamasında Et ve Süt Kurumunun 4.343.605.259,69 TL ile Türkiye’de 15. sırada yer alması, ESK’nın kamu yararı odaklı çalışan bir kurum olmak yerine ticari bir aktör olarak iş yaptığını ortaya koymaktadır. Et ve Süt Kurumu (ESK), Bakanlar Kurulu’nun 11.06.1952 tarihli kararıyla ve 1985 tarihli yeniden yapılandırma düzenlemesi ile piyasayı düzenlemek, üretici ve tüketici haklarını korumak, fiyat istikrarını sağlamak ve halkın yeterli gıdaya erişimini güvence altına almak amacıyla kurulmuş bir kamu iktisadi teşebbüsüdür.

Kuruluş kararındaki amaç maddeleri açık ve nettir:

- Et ve et ürünleri piyasasını düzenlemek, istikrar sağlamak; üreticiyi korumak; tüketicinin temel gıdaya makul fiyatla ulaşmasını sağlamak.
- Gerekli hallerde müdahale alımı ve satımı yaparak piyasada denge unsuru olmak.
- Toplumla sağlıklı, güvenilir ve ulaşılabilir gıda arzını güvence altına almak.

Bu çerçevede Et ve Süt Kurumu bir ticari kuruluş olarak değil, “kamu yararı” esasıyla çalışan bir düzenleme kurumu olarak tanımlanmıştır.

Bugün itibarıyla ortaya çıkan tabloda, son yıllarda kamuoyuna yansıyan veriler göstermektedir ki canlı hayvan ithalatı faslı 2025 yılı Ocak–Ekim arası yaklaşık 953 milyon dolar, et ve yenilen sakatat ithalatı yaklaşık 484 milyon dolardır. Sadece bu iki kalemden toplam 1,43 milyar doların üzerinde ithalat yapılmıştır.

Et ve Süt Kurumu’nun bu hacimde ithalat yapması, ardından ithal ettiği ürünleri iç piyasada satması ve bundan kâr etmesi gibi bir tablonun ortaya çıkması, kuruluş misyonuyla ciddi bir çelişki yaratmaktadır.

Sonuç olarak, canlı hayvan ve et-sakatat ithalatında yalnızca iki kalemden 1,4 milyar doların üzerinde kaynak yurtdışına aktarılırken, Et ve Süt Kurumu’nun bu hacimde ithalat yaparak iç piyasada ticari bir aktör gibi kâr etmesi kuruluş amacının tamamen dışına çıktığını göstermektedir. Bir kamu kurumunun, üreticiyi güçlendirmek yerine ithalata yönelmesi ve ardından elde ettiği kazanç nedeniyle Türkiye’nin en yüksek kurumlar vergisi ödeyenler listesinde 15. sıraya kadar yükselmesi, tarım ve hayvancılık politikalarının ne derece amaçlarından saptığının çarpıcı bir göstergesidir.

Veteriner Hekimler Derneği olarak bizlerin çıkaracağı mesaj nettir: Türkiye’nin çözümü ithalatta değil, kendi üreticisini, kendi hayvancılığını, kendi veteriner sağlık altyapısını güçlendirmesindedir. Hayvancılık ancak bilimle, planlamayla ve veteriner hekimliğin stratejik rolünün tam anlamıyla devreye sokulduğu bir millî üretim politikasıyla ayağa kalkabilir.

Kaynaklar:

<https://share.google/w025AtocOgZmyXfQ4>

Veteriner Hekimler Derneği
Genel Başkanı
Dr. Gülay ERTÜRK